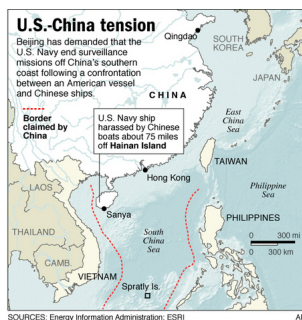

Xem ra, v i chuy n vi ng thăm Mi n Đi n kéo dài hai ngày (30.11– 1.12.2011) c a Ngo i tr n ng M Hillary Clinton sau suýt soát n a th k tuy t giao, n c M b t đ u khi n nh ng công lao mà Trung Qu c đ u t vào x này trong h n hai th p niên qua trôi h t ra sông ra bi n, tr thành công c c.

Sau khi Mi n nói “Không” v i Trung Qu c v đ p th y đi n, bi n chuy n chính tr mang tính l ch s trên cho th y nh ng toan tính sâu xa mà ng i Trung Qu c đã t ng áp đ ng trong l ch s c a mình đang b M qua m t.

Trung Qu c mu n thao túng khu v c và c th gi i b ng các m i liên k t ngang, thông qua các cu c đàm phán song ph ng, đúng chi n l c “liên hoành” c a Tô T n trong th i Chi n Qu c. Tuy nhiên k “liên hoành” này đang b phá v v i chi n l c “liên hoành” c ng v i “h p tung” c a M , m t đ i sách đa đi n mà chúng ta t m g i là “liên h p tung hoành”.

Đ có m t k t qu nh th , có l ng i Vi t chúng ta ph i c m n đ m phe v b i n đi u hâu Trung Qu c đang át gi ng trong ngh trình chính sách Trung Qu c, c đòi nu t ch ng Bi n Đông.

H p tung và liên hoành

Tên g i “Chi n Qu c” xu t phát t cu n Chi n Qu c sách, nói v cu c phân tranh kéo dài t kho ng th k 5 BC cho t i khi đ c T n Th y Hoàng tóm thu v m t m i vào năm 221BC. Đó là s xung đ t gi a “Chi n Qu c th t hùng” g m là Hàn, Ng y, S , T n, T , Tri u và Yên,

B y n c này hình thành t s suy y u c a nhà Chu và cu i cùng chi n th ng đã thu c v n c T n và T n Th y Hoàng đã l p nên đ ch đ u tiên trong l ch s Trung Qu c. Theo các s gia thì tên “China” mà ph ng Tây dùng đ g i hôm na Trung Qu c có l xu t phát t phiên âm ch T n (Qin).

Nh ng T n đã chi n th ng nh th nào?

Vào cu i th i Chi n Qu c n c T n v t m nh lên tr thành “siêu c ng”, đ t sáu n c còn l i tr c m t trong hai ch n l a.

Th nh t là “h p tung”, ng ý “h p chúng nh c dĩ công nh t c ng”, nghĩa là h p nhi u n c nh đánh m t n c l n, nh m ch ng b n c l n thôn tính. Tô T n đ ra thuy t này đ h p sáu n c thành m t liên minh đ ch ng l i m ng bá ch c a T n.

Theo chi n l c này thì sáu n c liên k t l i đ ch ng T n. T n mu n “x” v i m t trong 6 n c cũng có nghĩa là ph i “x” v i c 6 n c. Nghĩa là n u T n mu n th ng th o các v n đ tranh ch p nào v i m t n c thì nói chuy n v i nguyên kh i g m sáu n c.

Đây là con đ ng “đàm phán đa ph ng” mà hi n Trung Qu c tuy t đ i tránh né.

Tô T n thành công, tr thành t t ng c a sáu n c T , S , Tri u, Ng y, Hàn và Yên.

Nh ng b n c a Tô T n là Tr ng Nghi sang T n l p k “liên hoành” đ phá. Theo chi n l c này thì T n “đi đêm” v i t ng n c đ c u thân, h a h n l i l c, t đó b c t ng b c phá tan

liên minh “h p tung”.

Chi n l c này g i là “liên hoành”, t c t o m i liên k t d c, trong đó T n “đ i tho i song ph ng” v i t ng n c, k t thành 6 m i quan h liên minh. Theo s h a h n c a T n, các n c nh yên tâm trong quan h liên minh v i n c l n là T n đ ch ng l i s c nh tranh c a 5 n c nh láng gi ng. H ch bi t có mình và T n, m c k năm n c còn l i, T n mu n làm gì thì làm.

Th c ch t thì đây là k sách b đũa t ng chi c, gi ng nh chi n l c mà Trung Qu c theo đ u i là ch “đ i tho i song ph ng” và “không can thi p công vi c n i b ” c a n c khác.

Vì tham cái l i tr c m t do T n h a h n nên các n c nh đã không tính đ n h u qu lâu dài, b i c v i nhau, đ n đ n liên minh h p tung b phá v . Thí d vi c T n l a n c S .

Thay m t vua T n, Tr ng Nghi m t c v i S là n u b liên minh v i T , T n s c t đ t 600 d m đ t Th ng cho S . S tuy t giao v i T và ngay lúc đó T n bí m t giao c quan h liên minh v i T . Khi S đòi đ t thì T n tr m t và S t c gi n mang quân đánh T n. Tuy nhiên T n và T cùng liên minh đ đánh S và S thua to.

B ng th đ n này, T n đã l n l t nu t ch ng t ng n c, tóm thâu thiên h v m t m i.

Tr con h n n c T n?

L ra Trung Qu c có th th ng to v i k “liên hoành” vì ASEAN là m t liên minh l ng l o, các thành viên th ng d b chiêu d vì các m i l i th ng m i v i Trung Qu c. Tuy nhiên Trung Qu c đã t ra “tr con” h n vua T n th i tr c, hành x nh là th “ng a con háu đá” hay “dê con bu n s ng”, ch a gì đã làm nh th Trung Qu c vung tay là n c M và c th gi i ph i ch t ng p, chính vì th nên các qu c gia lân bang c m th y “s ” Trung Qu c h n là loá m t tr c các m i l i khi đi đêm v i Trung Qu c.

So ra thì gi i lãnh đ o n c T n già đ n v chính tr h n gi i lãnh đ o Trung Qu c hi n t i r t nhi u.

T n mu n tóm thu thiên h và hi n Trung Qu c cũng mu n tóm thu thiên h . T n mu n “liên hoành” v i t ng n c, xây đ ng nên 6 m i quan h liên minh v i 6 n c. Trung Qu c luôn nh n m nh đ n chính sách “đàm phán song ph ng”, khẳng khẳng bài bác “đàm phán đa ph ng” hay “qu c t hoá v n đ ”. Nh ng có s khác bi t trong cách hành x .

Đ xây đ ng quan h liên minh “liên hoành”, ngày x a vua T n c nhà ngo i giao Tr ng Nghi đi làm thuy t khách, mang nh ng m i l i tr c m t đ chiêu đ l ng gi ng. Bây gi Trung Qu c v a làm nh th nh ng l i v a l n gi ng đòi h i, th m chí s đ ng c tàu chi n đ r n đe nh n đòi h i quy n “tóm thâu thiên h ” trên Bi n Đông thông qua “ch quy n đ ng l i i bờ”.

Danh sách các hành đ ng gây h n c a Trung Qu c trên Bi n Đông ngày càng dài ra. Vi c Trung Qu c đi u tàu ng chính xu ng tu n tra t i vùng Hoàng Sa, tr c ti p đe đ a các tàu đánh cá Vi t Nam. Vi c Trung Qu c hung h ng đe do tàu th m dò đ u l a c a Vi t Nam và Philippines sâu trong vùng đ c quy n kinh t c a mình, vi n c “ch quy n l ch s ” c a Trung Qu c. Không ch là tranh giành Bi n Đông, Trung Qu c còn bi u l tham v ng ki m soát n Đ D ng, tranh giành ch quy n v i Nh t t i bi n Hoa Đông, gây s v i Nam Hàn v.v...

Thái đ này ch có th làm các l ng gi ng thêm lo ng và không ch là ASEAN mà c M , Nh t, n Đ và Úc cũng lo ng i. H u qu là s hình thành c a liên minh ch ng Trung Qu c mà chúng ta có th g i là “h p tung” vì là s liên k t ngang c a ASEAN và M , Nh t, n Đ và Úc, cũng có th g i là “liên hoành” trong đó M đóng vai trò đ i tr ng v i Trung Qu c: M v a liên k t v i t ng n c, v a liên k t v i c kh i, nh th m t quan h “liên h p tung hoành”.

M i đây thôi, ngày 7.10.2011 ba c ng qu c n Đ , M và Nh t đã có n l c liên k t đ đ i phó v i m t h i ngh c p cao ba bên đ bàn v “nh ng v n đ khu v c và toàn c u mà ba n c cùng quan tâm”. T i đây ba bên đã bàn nh ng b c c th đ thi t l p “m t c ch đ i tho i v an ninh” nh m đ i phó m t cách h u hi u v i thái đ gây h n c a Trung Qu c trên Bi n Đông và khu v c châu Á- Thái Bình D ng.

Theo gi i phân tích chi n l c thì ý đ c a M là hình thành m t “vòng cung dân ch ” đ cân b ng th l c đang lên c a B c Kinh, bao g m M , n Đ , Nh t, và Úc.

Đây chính là k v a liên hoành, v a h p tung. M là đ u tàu, có s c m nh l n át, nh ng M xây đ ng m t quan h hàng ngang đ bao vây và cô l p Trung Qu c.

Mi n cũng chán Trung Qu c

Trung Qu c là n c hám ăn nên đã “theo” Trung Qu c thì ph i “cúng” cái gì đó. Nh Vi t Nam ph i “cúng” Tây Nguyên, vô v n đ án ch có l i cho Trung Qu c trên kh p n c, ph i m c a đ gi i quy t n n th t nghi p và nhân m n t i Trung Qu c.

Chính đi u này đã góp ph n th i bùng ng i l a ch ng Trung Qu c t i Vi t Nam hi n t i.

Trung Qu c theo đ u i nh ng chi n l c l i ích lâu dài t i Mi n Đi n nh ng l i không b qua các m i l i tr c m t. B ti n vi n tr cho Mi n, tr thành b n hàng l n th hai đ ng th i là nhà đ u t n c ngoài l n nh t c a n c này nh ng Trung Qu c đã làm th i bùng tình th n bài Trung vì nh ng m i l i tr c m t.

Trong h n hai th p niên b qu c t cô l p, Mi n ch bi t đ a vào Trung Qu c. Tình “h u ngh ” kh ng khít đ n đ nguyên ngo i tr ng Trung Qu c Tr n Ngh t ng vi t m t bài th trong đó có câu: “Trung đ u sông, Mi n c u i sông. Chúng ta cùng u ng ngu n n c b n bè h u ngh th m thi t”.

Trung Qu c ph i b ti n và b công v v nh v y vì Mi n đóng vai trò chi n l c đ i v i chi n l c kinh t và phát tri n c a mình.

Th nh t, Mi n n m sát v i nh ng tuy n đ ng hàng h i tr ng y u c a n Đ D ng và Đông Nam Á, Mi n đ c bi t quan tr ng v i s phát tri n các t nh Tây Nam Trung Qu c v i s dân kho ng 200 tri u ng i.

Th hai, Mi n cũng đ c nhìn nh n là móc xích quan tr ng trong m c tiêu s h u m t đ ng ng đ n năng l ng an toàn t Trung Đông và châu Phi v Trung Qu c

Th ba, v t ng lai, Trung Qu c th ng nh c đ n đ án bi n Mi n là c u n i nh m khôi ph c i con đ ng t l a Tây Nam đ y huy n tho i, kéo dài t Vân Nam và T Xuyên đ n Mi n và t đó h ng Tây đi ti p đ n n Đ , châu Phi, Trung Đông và châu Âu.

Đ th c hi n nh ng m c tiêu trên, trong nh ng th p niên qua Trung Qu c đã b ti n xây đ ng các đ ng ng đ n đ u và xa l t i Mi n đ có th s đ ng m t c ng n Đ D ng. V i đ ng ng đ n đ u dài 2,000 km n i li n Mi n- Vân Nam – Trùng Khánh, Trung Qu c g n nh có th ch c ch n ki m đ c l i thoát đ n n Đ D ng cho các t nh Tây Nam b cô l p c a Trung Qu c.

T lâu Trung Qu c đã đ c phép thi t l p căn c radar trên qu n đ o Coco Island trong V nh Bangal, và hòn đ o này đã tr thành con m t c a Trung Qu c đ dòm ngó n Đ D ng. Trong t ng lai, Mi n có th tr thành các căn c ti p li u cho h i quân Trung Qu c, có nhi m v b o v đ ng v n chuy n đ u t Trung Đông tr v đây.

Tuy nhiên Trung Qu c cũng mu n “ăn” cái gì đó c a Mi n, thí d đ án thu đ n Myitsone. Đ p th y đ n tr giá 3.6 t M kim này s ch n ngang sông Irrawaddy t i bang Kachin. Theo k ho ch, Trung Qu c này s mua l i 90% s n l ng đ n sau khi hoàn thành nên t t c đ u là Trung Qu c t A t i Z: ti n đ u t do Trung Qu c b ra, vi c thi công do các công ty Trung Qu c th c hi n.

Đ án này ch mang l i l c cho Trung Qu c và v i Mi n Đ n ch là nh ng tác h i môi sinh lâu dài. Theo gi i khoa h c thì đ p này s khi n m t vùng h ngu n c a Myanmar r ng b ng c Singapore b ng p t, đó là hàng ch c làng m c và ít nh t 10,000 ng i dân ph i di đ i, đ ng th i h y ho i m t trong nh ng khu đa đ ng sinh thái nh t c a th gi i.

Đ án này đã gây ra m t làn sóng ch ng đ i m nh m , trong đó có lãnh t dân ch đ i l p Aung San Suu Kyi. Hàng lo t v bi u tình đã n ra đ ph n đ i và cu i tháng 9 năm nay T ng th ng Myanmar Thein Sein đã tuyên b đình ch đ án.

Tr c quy t đ nh này, Trung Qu c đã t c t i, gi n gi , lên ti ng kêu g i Mi n ph i “b o v quy n l i cho các đ u t Trung Qu c”. Đã v y còn đ ngh “tăng c ng đ i tho i” đ gi i quy t m i khúc m c.

Giáo s Monique Skidmore – chuyên gia Mi n Đi n h c c a Đ i h c Qu c gia Úc -- cho bi t đây là l n đ u tiên Mi n dám đi ng c l i quy n l i c a Trung Qu c. B i l ngoài quan h th ng m i, Trung Qu c còn n m lá bùa chính tr : n u c n, s không ti p t c dùng quy n ph quy t c a mình H i đ ng B o an Liên H p Qu c đ giúp Mi n tránh đ c các bi n pháp tr ng ph t vì v n đ nh n quy n.

Đó là đi m c t l i trong quan h “liên hoành” Trung –Mi n, th nh ng M đã nh y vào. Trong cu c h i ki n ngày 1.12, Ngo i tr ng Clinton đã truy n thông đ p c a T ng th ng Barack Obama đ n T ng th ng Thein Sein. Trong thông đ p ông Obama đã đ c p đ n m t “giai đo n m i” trong quan h và đ ngh có nh ng “k t qu th y đ c” t n l c c i cách chính tr tr c khi M quy t đ nh ti p. Ông cũng cho hay là “xem xét vi c có th h tr và thúc đ y nh ng n l c c a chính ph Mi n trong vi c chuy n ti p sang dân ch và thúc đ y b o v nh n quy n”.

Các gi i ch c M nh n đ nh r ng thông đ p này nh m ra tín hi u r ng ông Obama s n sàng đ t c uy tín cá nh n vào Myanmar. Và trong các cu c h i đàm M - Mi n, các gi i ch c Mi n nh n m nh r ng đ t n c c a h đã t t h u quá xa so v i các n c khu v c vì chính sách c m v n c a M và châu Âu, nay thì đ n lúc ph i thay đ i.

M ch c ch n s m r ng vòng tay v i Mi n và v n đ ch là th i gian. M t Mi n Đi n thân thi n v i ph ng Tây s h tr M trong n l c c nh tranh v i Trung Qu c đ giành nh h ng t i khu v c châu Á - Thái Bình D ng. Ti n sĩ Sean Turnell chuyên gia v Mi n thu c Đ i h c Macquarie ở Sydney nh n đ nh: “Xét v chi n l c, không ai mu n Mi n tr thành m t cái m c a Trung Qu c. Mi n có th là m t trong nh ng y u t giúp ông Obama kh ng đ nh M đã tr l i châu Á và không đ Trung Qu c ki m soát toàn b khu v c”.

Theo nhi&#u chuyên gia phân tích, th&#m chí trong hoàn c&#nh x&#u nh&#t, v&#i m&#i quan h&# v&#i Mi&#n, M&# có th&# ch&#n tuy&#n đ&#ng bi&#n c&#a Trung Quốc và eo bi&#n Malacca. Khi đó, m&#i ho&#t đ&#ng thông th&#ng c&#a Trung Quốc v&#i bên ngoài s&# b&# h&#n ch&#, theo đó, c&#n tr&# kinh t&# tăng tr&#ng.

Thay l&#i k&#t

Nh&# v&#y, dù còn nhi&#u ch&#ng gai nh&#ng m&#t khi hai đ&#i th&# lâu đ&#i là M&# và Mi&#n xích l&#i g&#n nhau thì Trung Quốc s&# tr&# thành k&# b&# h&#, b&# ph&#ng tay trên. Đi&#u này cho thấy dù thâm đ&#c, các gi&#i lãnh đ&#o Trung Quốc đã b&# h&# khá nhi&#u trên bàn c&# qu&#c t&#. H&# b&# h&# khi b&# ti&#n mua công kh&# phi&#u đ&# tr&# thành ông ch&# n&# c&#a M&#: ch&# n&# nh&#ng mang thân ph&#n con n&# vì M&# phá giá đ&#ng ti&#n là Trung Quốc thua. Trung Quốc h&# khi m&#t toi trên hai ch&#c năm đ&# ti&#n vào Mi&#n.

Chung quy ch&# là do Trung Quốc đã b&# loá m&#t khi đánh giá mình quá cao trong phép màu kinh t&# và do đó đã th&# hi&#n thái đ&# cao b&#i và v&#o bi&#n.

Là ng&#&#i Vi&#t, chúng ta có th&# t&#c gi&#n và ph&#n n&# tr&#&#c thái đ&# bá quy&#n, thái đ&# hung h&#ng c&#a Trung Quốc, nh&#ng d&#u sao chúng ta cũng nên bi&#t &#n thái đ&# di&#u h&#u đó vì có v&#y th&# gi&#i m&#i nh&#n ra b&# m&#t th&#t c&#a h&#. N&#u Trung Quốc ch&# hành đ&#ng thâm hi&#m nh&# nhà T&#n vào th&#i Chi&#n qu&#c, n&#&#c Vi&#t c&#a chúng ta s&# b&# đ&#y vào m&#t tình th&# còn nguy ng&#p h&#n. V&#i gi&#i lãnh đ&#o ngu xu&#n và mê mu&#i hi&#n t&#i, n&#&#c Vi&#t chúng ta r&#t có nguy c&# b&# l&#a và b&# nu&#t ch&#ng nh&# là n&#&#c S&# c&#a th&#i Chi&#n qu&#c!